

79143/2021/KHK

KUKHK-STZ-9/ZD/2021

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE:

NAŠE ZNAČKA (č. j.): KUKHK-STZ-9/ZD/2021

VYŘIZUJE: Mgr. Bc. Alla Kapuciánová

ODBOR | ODDĚLENÍ: zdravotnictví | zdravotnictví

LINKA | MOBIL: 526 | 722 952 936

E-MAIL: akapucianova@kr-kralovehradecky.cz

DATUM: 11.08.2021

Počet listů: 5

Počet příloh: 0 / listů: 0

Počet svazků: 0

Sp. znak, sk. režim: 60.1, V/10

Vážená paní,

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor zdravotnictví (dále jen „krajský úřad“), prošetřil Vaši stížnost, ve které jste vyslovila nesouhlas s vyřízením stížnosti ..... , na poskytování zdravotních služeb a činnosti související s poskytováním zdravotních služeb, poskytovatelem Fakultní nemocnice Hradec Králové, se sídlem Sokolská 581, Nový Hradec Králové, Hradec Králové, PSČ 500 05, IČO 00179906, (dále jen „poskytovatel“), v souvislosti s porodem dne .....

Z důvodu komplexního prošetření Vaší stížnosti krajský úřad vyžádal od poskytovatele zdravotních služeb zdravotnickou dokumentaci vedenou o ....., včetně souvisejících podkladů, následně krajský úřad ustanovil nezávislého odborníka se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví a zvláštní odbornou způsobilostí k výkonu povolání lékaře v oboru perinatologie a fetomaternální medicína, MUDr. Radana Doubka, který k případu vypracoval odborné stanovisko a zodpověděl dotazy, položené krajským úřadem.

V souvislosti s Vámi uvedenou informací, že se nejednalo o překotný porod, se krajský úřad dotázal ustanoveného odborníka, zda v předmětné zdravotnické dokumentaci jsou záznamy o průběhu porodu ..... dne ..... v návaznosti na sdělení stěžovatelky, že porod trval 5 hodin, převážná část byla mimo nemocnici s porodní asistentkou a samotný porod proběhl již v nemocnici, a to na chodbě u křesel.

K tomu ustanovený odborník uvedl, že definice délky překotného porodu kolísá od 1 hodiny trvání první doby porodní až po vypuzení plodu/novorozence do 3 hodin od počátku pravidelné kontrakční činnosti. Jak dále uvedl „*Incidence je uváděna mezi 1-3 % porodů (dle některých zdrojů až kolem 10 %). Nejčastěji zmiňovaným faktorem podílejícím se na překotně probíhajícím porodu je parita (druhorodičky...), nižší gestační věk, nižší porodní hmotnost, nižší věk rodičky atd. V našem případě je v dokumentaci uvedeno trvání první doby porodní 4*

Pivovarské náměstí 1245 | 500 03 | Hradec Králové

tel.: 495 817 111 | fax: 495 817 336

e-mail: posta@kr-kralovehradecky.cz

www.kr-kralovehradecky.cz

hod a 10 minut, celková délka první, druhé a třetí doby porodní pak 4 hod a 21 minut. Z výše uvedeného vyplývá, že se tedy nejednalo o překotný porod“.

V návaznosti na Vaše sdělení, že po odtoku plodové vody byla tato čirá, a nikoliv se smolkou a ani při porodu nebyla plodová voda zkalená, se krajský úřad dotázal ustanoveného odborníka, zda v předmětné zdravotnické dokumentaci jsou záznamy o charakteru a vzhledu plodové vody.

Ustanovený odborník uvedl, že v předmětné zdravotnické dokumentaci je uveden odtok čiré plodové vody ..... a o zkalené plodové vodě není zmínka.

Pokud se týká Vaší námitky týkající se separace od dítěte, kdy jste uvedla, že *„zdravotní služby mohou poskytovat jen na základě svobodného informovaného souhlasu, který v tomto případě dává rodič jako zákonný zástupce. V případě nezletilých dětí pak zákon stanoví, že je možné neodkladnou péči bez souhlasu zákonného zástupce poskytnout, když jde o případ záchrany života nebo zamezení vážnému poškození zdraví a dále v případě podezření na týrání, zneužívání nebo zanedbávání“* a v souvislosti s Vaší informací, kdy jste uvedla, že pakliže je běžné, že ve FNHK probíhá bonding u novorozenců běžně, a to bez odnášení na podrobné vyšetření, není znám legitimní důvod, proč zkušený neonatologové dítě paní ..... vyhodnotili jako v ohrožení života s tím, že mělo nejlepší možnou poporodní adaptaci. Dále jste použila přirovnání ke dvojímu metru a uvedla, že jiné rodičky mají bonding bez odnášení jejich zdravých dětí na podrobné vyšetření, ale dítě paní ..... nikoliv. Dále v návaznosti na Vaše sdělení, ve kterém jste uvedla, že *„je zde důvodné podezření, že bylo zcela zdravé dítě odneseno proti vůli matky. Pouhé hypotetické domněnky k tomu, aby bylo dítě separováno od matky, zákon nepředpokládá. Oddělit dítě od matky proti jejímu nesouhlasu lze pouze a jen v jasném případě, a to je akutní ohrožení na životě či zdraví, a nikoliv při hypotetickém riziku“*;

K výše uvedenému ustanovený odborník sdělil, že novorozená ..... byla hodnocena jako fyziologicky se adaptující novorozenec, což odpovídá jak klinickému stavu (Apgar score 10-10-10), tak anamnéze (předchozí a současná gravidita nekomplikovaná, odteklá čirá plodová voda, negativní kultivace na GBS). Jak dále uvedl *„Z výše uvedeného tedy není jednoznačně zřejmý důvod k časné separaci novorozence (resp. v poskytnuté dokumentaci nefiguruje, zmíněna je obava novorozenecké sestry z infekce)“*.

Dle ustanoveného odborníka se v daném případě jedná především o otázku ne zcela adekvátní komunikace mezi personálem a rodičkou, popřípadě otázku organizační. Vliv dalších faktorů jako eventuálního vytížení personálu péčí o jiné rodičky, resp. novorozence atd. nelze jednoznačně zhodnotit.

Krajský úřad uvádí, že Metodické doporučení ministerstva zdravotnictví České republiky pro poskytovatele zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví a neonatologie (dále jen „metodické doporučení“) doporučuje poskytovatelům zdravotních služeb v oboru gynekologie a porodnictví a neonatologie klást důraz na optimální sledování poporodní adaptace novorozence, bonding, minimální separaci matky a novorozence a na komplexní podporu laktace. Dále mimo jiné doporučuje respektování volby délky hospitalizace matky a novorozence, kdy limitací je zdravotní stav novorozence.

Metodické doporučení vyzdvihuje vhodnou komunikaci a partnerský přístup s těhotnou a rodící ženou a jejím doprovodem a doporučuje klást na danou oblast velký důraz. Uvádí, že s těhotnou a rodící ženou s nízkým rizikem by měla být řešena realizace jejich přání, je-li to s ohledem na zdravotní stav ženy a objektivní podmínky poskytovatele zdravotních služeb možné. Jedná se např. o její porodní plán, má-li jej k dispozici a je-li realistický. Měla by s ní být prodiskutována mimo jiné volba polohy při porodu, popř. dle možností poskytovatele volba způsobu porodu, nebo např. volba pomůcek při porodu, popřípadě možnosti využití vlastních

pomůcek při porodu. Měla by jí být poskytnuta informace o prováděných výkonech, současně s jejich benefity a riziky. Dále by s těhotnou a rodící ženou s nízkým rizikem mělo být pohovořeno o bondingu a jeho výhodách, a také o tom, kde si přeje první ošetření novorozence.

Příloha výše uvedeného Metodického doporučení ve vzoru standardu neonatologické péče o fyziologického novorozence uvádí, že po vybavení je každý (pokud si matka nepřeje jinak) donošený, dobře se adaptující novorozenec, položen břichem na břicho matky, ještě na tepajícím pupečníku (tzv. iniciace bondingu). Je osušen a přikryt suchou dekou. O iniciaci bondingu a jeho pokračování rozhoduje zdravotník, který ošetřuje novorozence, na základě průběhu poporodní adaptace. Zohledňuje přání matky. Dle přání rodičů po vyšetření a ošetření novorozence pokračuje bonding na hrudi matky. Plný bonding je možný u fyziologického, dobře se adaptujícího donošeného novorozence po spontánním porodu či porodu císařským řezem. Jak uvádí příloha metodického doporučení, úzký fyzický kontakt bezprostředně po porodu (bonding) zlepšuje poporodní stabilizaci novorozence a posiluje vzájemnou vazbu.

V souvislosti s výše uvedeným krajský úřad požádal ustanoveného odborníka o vyjádření, zda bylo poporodní ošetření novorozence a rodičky včetně neumožnění bondingu adekvátním postupem na náležité odborné úrovni.

K tomu ustanovený odborník uvedl, že z dostupné dokumentace nevyplývá jasný důvod k separaci novorozence v časném poporodním období a spíše se jedná o chybu v komunikaci a organizaci.

V reakci na Vaši informaci ohledně preference bondingu MUDr. Mlsem, což dle Vašeho názoru svědčí o tom, že dítě nebylo v předmětné době akutně ohroženo, se krajský úřad dotázal ustanoveného odborníka, zda předmětná zdravotnická dokumentace obsahuje záznam o údajné snaze MUDr. Mlse o bonding.

Ustanovený odborník konstatoval, že písemný doklad o preferenci bondingu MUDr. Mlsem není součástí zdravotnické dokumentace.

K výše uvedenému krajský úřad dodává, že se nemůže adekvátně vyjádřit k obsahu ústní komunikace. Přesto na základě Vaší žádosti krajský úřad požádal poskytovatele zdravotních služeb o zaslání vyjádření MUDr. Jana Mlse ve věci bondingu po porodu .....

MUDr. Jan Mls uvedl, že se jednalo o velmi rychle probíhající porod, kdy ..... dorazila na porodní sál až v druhé době porodní a sám porodní děj proběhl v čekárně před porodním sálem. Jak dále uvedl *„Časná poporodní adaptace plodu byla bez komplikací, nicméně posouzení vhodnosti a následně provedení eventuálního bondingu je plně v režii dětské sestry či přítomného pediatra. Ti se musí řídit především celkovou klinickou situací s ohledem na maximální bezpečnost rodičky a zejména novorozence, i s ohledem na aktuální hygienicko-epidemiologické podmínky 1. vlny koronavirové pandemie, která v této době probíhala“*.

Ve své odpovědi na stížnost ..... poskytovatel odůvodnil požadavek lékařky na potřebu podrobného vyšetření dítěte z důvodu obavy z možného ohrožení dítěte. Jak již krajský úřad uvedl výše odborník ve svém odborném stanovisku uvedl že: *„není jednoznačně zřejmý důvod k časně separaci novorozence (resp. v poskytnuté dokumentaci nefiguruje, zmíněna je obava novorozenecké sestry z infekce)“*.

V souvislosti s Vaší námitkou, týkající se separace matky od dítěte před propuštěním, se krajský úřad dotázal ustanoveného odborníka, zda byla separace rodičky a novorozence před propuštěním adekvátním postupem na náležité odborné úrovni.

Ustanovený odborník uvedl, že preferovaným postupem v případě, že to zdravotní stav matky a novorozence umožňuje, je vždy snaha o co největší vzájemný kontakt. Jak dále uvedl „*Je otázkou, zda v daném případě nesouvisela časová prodleva se snahou o zajištění standardních poporodních vyšetření novorozence (kyčle..), vzhledem k avizovanému brzkému ukončení hospitalizace formou tzv. ambulantního porodu. V takovém případě je samozřejmě vhodné informovat matku a zajistit jí možnost zúčastnit se uvedených vyšetření.*“

Ustanovený odborník konstatoval ze zdravotnické dokumentace, že novorozené ..... byl na novorozeneckém oddělení aplikován Kanavit, byl proveden screening katarakty a kyčlí. Jak dále uvedl „*Byla hodnocena jako donošený novorozenec z nekomplikované gravidity, propuštěna ve stáří téměř 8 hodin ve stabilizovaném stavu (ambulantní porod). Dle dokumentace bylo dítě v péči matky od 9:30 hod, propuštění v 15:00 hod (záznamy jsou špatně čitelné).*“

Krajský úřad bere na vědomí vyjádření poskytovatele zdravotních služeb, kdy uvedl, že lékařka MUDr. J. Zemánková doporučila počkat alespoň šest hodin po porodu, ale nakonec v důsledku pracovních povinností lékařky bylo propuštění ..... pozdrženo do 15:00 hod. Dle vyjádření poskytovatele se lékařka za toto zdržení osobně ..... omluvila. Dále sdělila, že v mezidobí zařídila ortopedický screening kyčlí, aby ..... nemusela cestovat po zdravotnických zařízeních s čerstvě narozeným dítětem v době akutního šíření covid-19.

Krajský úřad si je vědom časové tísně při pokročilém stádiu porodu, ve kterém se ..... dostavila do zdravotnického zařízení poskytovatele, avšak ani z vyjádření ustanoveného odborníka nevyplývá jasný důvod k separaci novorozence v časném poporodním období.

V návaznosti na Vaši žádost o vyjádření, zda bylo dítě po porodu v takovém stavu dle prvního hodnocení (Apgar score), že muselo být nutně odneseno proti vůli matky a separováno nadále po více než 2 hodiny na oddělení, kde jste dále uvedla, že zcela jistě se podobně zdraví novorozenci od matek neseparují, neboť to není postup v souladu Evidence based medicine.

Ustanovený odborník opětovně zopakoval, že novorozená dcera paní ..... byla hodnocena jako fyziologicky se adaptující novorozenec, což odpovídá klinickému stavu (hodnocení dle Apgar score) i anamnéze, a proto nebyl jednoznačně zřejmý důvod k časné separaci novorozence.

Závěrem ustanovený odborník uvedl, že v popisovaném případě lze spatřit nevhodný postup v časném oddělení novorozence od matky, ke kterému došlo spíše z obav než reálného ohrožení zdraví novorozence. Jak dále uvedl „*Jde o postup nevhodný, byť za ním v takovéto situaci může stát i „dobrý úmysl“.*“

Dle ustanoveného odborníka na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že se v daném případě jedná spíše o otázku komunikační a organizační. Jak dále uvedl „*Vždy jde o záležitost konkrétní situace a stran, které se jí účastní, tzn. rodičky, resp. rodičů, na jedné straně a zdravotníků na straně druhé. Dovolím si tvrdit, že žádný ze zdravotníků v popisovaném případě nechtěl jakkoli omezovat přání a práva rodičky. To, že došlo k narušení časného kontaktu matky s novorozencem, bylo pravděpodobně dáno kombinací několika faktorů – jednak malého množství času k probrání přání a představ rodičky, a to v souvislosti s porodem téměř ihned po příjezdu/příchodu na Gynekologicko-porodnickou kliniku, tedy situaci nestandardní z pohledu času a místa (předsálí porodního sálu, popř. omezené informace o průběhu celého porodu), dále svou roli mohla sehrát i osobnostní charakteristika, která do značné míry ovlivňuje naše chování a rozhodování v těchto situacích a může tak vést i k některým rozhodnutím, jež lze zpětně hodnotit jako unáhlená (např. míra obav). Podle mého názoru je v těchto případech ideální rozhodovat o dalším postupu s co největším klidem*“

a po zhodnocení celé situace se snahou zachovat možnost kontaktu matky a dítěte, pokud to zdravotní a organizační podmínky dovolují“.

V návaznosti na Vaše sdělení ohledně ustanovení odborné komise krajský úřad uvádí, že danou problematiku upravuje ustanovení § 94 odst. 4 písm. b) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, které stanoví, že se nezávislá odborná komise ustanovuje v případě, kdy její ustanovení navrhnou ustanovení odborníci, či se jedná o případ, kdy dle uvážení krajského úřadu posouzení nezávislým odborníkem je odborně nedostačující nebo je třeba posoudit případné ublížení na zdraví při poskytování zdravotních služeb s důsledkem smrti pacienta a stížnost nebo jiný podnět není zjevně nedůvodný.

K obsahu stanoviska ustanoveného odborníka krajský úřad obecně dodává, že v rámci šetření stížnosti podle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů krajský úřad vyhodnocuje, zda při poskytování zdravotních služeb a činností souvisejících se zdravotními službami v konkrétním případě byl dodržen náležitý odborný postup. Jelikož však krajský úřad nemá potřebné odborné znalosti, k zodpovězení této otázky ustanovuje nezávislého odborníka – lékaře s příslušnou specializovanou způsobilostí, popř. zvláštní odbornou způsobilostí pro daný obor péče. Ze stanoviska ustanoveného odborníka opírajícího se o jeho odborné znalosti následně krajský úřad vychází při přešetřování stížnosti.

Krajský úřad hodnotil obdržené odborné stanovisko ustanoveného odborníka ke stížnosti, odborné stanovisko nebylo sepsáno v rozporu s právními předpisy, je transparentní a srozumitelné. Krajský úřad považuje závěry ustanoveného odborníka uvedené v jeho stanovisku ke stížnosti za přesvědčivé a řádně odůvodněné, neshledal tedy důvod, proč názory nezávislého odborníka nerespektovat.

Ustanovený odborník při vypracování odborného stanoviska vycházel ze zdravotnické dokumentace, vedené o ....., poskytovatelem zdravotních služeb Fakultní nemocnice Hradec Králové, se sídlem Sokolská 581, Nový Hradec Králové, Hradec Králové, PSČ 500 05, IČO 00179906. Krajský úřad rovněž poskytl ustanovenému odborníkovi veškeré podklady, zaslané Vámi spolu se stížností a zaslané poskytovatelem zdravotních služeb.

Vážená paní ....., po prošetření stížnosti, zejména pak s ohledem na obsah odborného stanoviska ustanoveného nezávislého odborníka, krajský úřad považuje Vaši stížnost **za důvodnou ve výše citovaných bodech**. Na základě stanoviska nezávislého odborníka krajský úřad spatřuje pochybení v neuskutečněném bondingu a separaci matky od dítěte.

Výše uvedené nedostatky, které nastaly při poskytování zdravotních služeb a činností souvisejících s poskytováním zdravotních služeb, poskytovatelem Fakultní nemocnice Hradec Králové, se sídlem Sokolská 581, Nový Hradec Králové, Hradec Králové, PSČ 500 05, IČO 00179906, bude krajský úřad s poskytovatelem zdravotních služeb nadále řešit v rámci svěřených kompetencí.

S pozdravem

Mgr. Bc. Alla Kapuciánová
odborná referentka oddělení zdravotnictví